

**Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råvaror och om ändring av förordningarna (EU) 168/2013, (EU) 2018/858, 2018/1724 och (EU) 2019/1020**

[COM(2023) 160 final — 2023/0079 (COD)]

**och Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – En säker och hållbar försörjning av råvaror av avgörande betydelse till stöd för den gröna och den digitala omställningen**

(COM(2023) 165 final)

(2023/C 349/22)

Föredragande: **Maurizio MENSI**

Medföredragande: **Michal PINTÉR**

Remiss	Europaparlamentet, 8.5.2023 Europeiska unionens råd, 16.5.2023
Rättslig grund	Artiklarna 114 och 304 i EUF-fördraget
Ansvarig sektion	Rådgivande utskottet för industriell omvandling
Antagande av sektionen	22.6.2023
Antagande vid plenarsessionen	12.7.2023
Plenarsession nr	580
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	183/1/6

## I. REKOMMENDATIONER <sup>(1)</sup>

### EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) välkomnar kommissionens ambition att utarbeta en konsekvent EU-politik för kritiska och strategiska råvaror och för utvecklingen av värdekedjor inom utvinnings-, raffinering- och återvinningsindustrin, i linje med målen i den gröna given och all relaterad lagstiftning.
2. Kommissionen uppmanas att säkerställa en övergripande strategi med samordnad EU-politik för att skapa rättslig säkerhet för investeringar i prospektering, utvinning, förädling, raffinering och återvinning av råvaror, deras biprodukter och väsentliga mineraler, på grundval av ekonomisk och teknisk genomförbarhet, politisk samstämmighet och rättssäkerhet för företag inom dessa sektorer.
3. Kommittén efterlyser samordning av råvarupolitiken med EU:s socialpolitik samt stöd till EU-omfattande kapacitetsuppbyggnad när det gäller kompetens inom utvinningsindustrin, med inriktning på omskolning och kompetenshöjning av den befintliga arbetskraften, samt utveckling av styrningskapaciteten i EU-medlemsstaternas offentliga förvaltningar.
4. EESK rekommenderar att andra råvaror som är avgörande för sektorerna för grön teknik/ren teknik tas med i förteckningarna över kritiska och strategiska råvaror, med tanke på att dessa förteckningar måste uppdateras regelbundet och baseras på en grundlig, transparent och evidensbaserad bedömning av kritikalitet och/eller strategiskt värde, som genomförs i samråd med industriföreträdare och experter.

<sup>(1)</sup> Dessa rekommendationer kompletteras med förslag till ändringar i slutet av detta dokument.

5. Den nuvarande och den nya kommissionen uppmanas att säkerställa tillgång till konkurrenskraftiga energipriser och riktad finansiering för EU:s utvinningsindustri och återvinning, samtidigt som man ser till att tillstånds- och licensieringsförfarandena för nya råvaruprojekt förenklas och förkortas och att nya rapporterings- eller revisionskrav för företagen begränsas till vad som är absolut nödvändigt.
6. Kommittén stöder ett effektivt genomförande av handelspolitiska skyddsåtgärder för att skydda de nyutvecklade råvaruprojekten i EU och ta itu med illojala handelsmetoder och restriktioner med hjälp av åtgärder som är förenliga med WTO:s bestämmelser.
7. EESK rekommenderar att kritiska och strategiska råvaror prioriteras i lagstiftningen om återvinning och avfall och att man stöder marknaderna för sekundära råvaror, i synnerhet råvaror som är avgörande för den gröna omställningen.
8. Man bör stödja projekt för prospektering och utvinning av kritiska råvaror på EU:s mark med offentliga medel, genom samordning med reglerna för statligt stöd.
9. Man bör säkerställa samordning mellan den föreslagna akten om kritiska råvaror och EU:s antitrustverktyg för att undvika otillbörlig snedvridning på den inre marknaden.
10. Man bör även undersöka möjligheterna till specifika partnerskap och samarbetsavtal med kandidatländerna.
11. Vi rekommenderar att man uppnår rätt (miljömässig) balans vid bedömningen av överensstämmelsen med övrig EU-politik.

## II. FÖRKLARING/BAKGRUND

1. Den 16 mars 2023 lade kommissionen fram sitt förslag till en ny förordning som syftar till att säkra tillgången till kritiska och strategiska råvaror (akten om kritiska råvaror), tillsammans med ett meddelande. Medan man i förordningen fastställer ett regelverk för att stödja utvecklingen av inhemsk kapacitet och stärka hållbarheten och cirkulariteten i försörjningskedjorna för kritiska råvaror i EU, föreslås i meddelandet åtgärder för att stödja diversifieringen av försörjningskedjorna genom nya internationella ömsesidigt stödjande partnerskap.
2. Det allmänna målet med akten om kritiska råvaror är att ta itu med avsaknaden av en trygg och hållbar tillgång till kritiska råvaror för EU genom att öka EU-industrins medvetenhet om och begränsning av risker kopplade till kritiska råvaror i den globala försörjningskedjan, öka kapaciteten i EU:s värdekedja för kritiska råvaror på den inre marknaden och minska miljöavtrycket av EU:s förbrukning av kritiska råvaror.
3. Genom att föreslå en samstämmig EU-strategi för att förbättra och säkerställa försörjningstryggheten för kritiska råvaror kommer initiativet att bidra till att förhindra en potentiell snedvridning av konkurrensen och fragmentering på den inre marknaden som torde uppstå till följd av icke samordnade åtgärder, samt upprätthålla lika villkor för företagen inom EU.

### **Säkerställa en heltäckande strategi med samordnad EU-politik för att skapa rättslig säkerhet för investeringar**

4. EU är för närvarande beroende av import av många råvaror (75–100 % av försörjningen) och är därför utsatt för sårbarheter längs försörjningskedjorna och betydande prisvolatilitet. Enligt OECD:s "Global Material Resources Outlook to 2060" förväntas världens användning av råvaror nästan fördubblas fram till 2060 och användningen av metaller förväntas öka snabbast för både primära och sekundära metaller. Samtidigt står EU för mindre än 5 % av världens produktion av mineralråvaror. Kina står ensamt för omkring 75 % av den globala produktionskapaciteten för litiumjonbattericeller och hyser världens tio största leverantörer av solcellsutrustning. Som en jämförelse finns endast omkring 3 % av den globala produktionskapaciteten för litiumjonbattericeller i EU.

5. Enligt akten om kritiska råvaror ska strategiska projekt inom utvinning, förädling eller återvinning av strategiska råvaror identifieras och stödjas. För att locka till sig sådana investeringar – med relativt långa tidsramar – bör kommissionen ta itu med frågan om rättslig säkerhet. Ett förutsägbart och stabilt regelverk är avgörande för att locka till sig investeringar inte bara i prospektering och utvinning av råvaror utan även i förädling och återvinning.

6. Flera rättsliga ramar påverkar stabiliteten och attraktionskraften i EU:s företagsklimat, och de ofta konkurrerande och mångdubblade rapporteringskraven bidrar till rättslig osäkerhet (se bl.a. direktivet om industriutsläpp<sup>(2)</sup>, batteriförordningen<sup>(3)</sup>, översynen av Reach, avfallslagstiftningen, förordningen om ekodesign för hållbara produkter, rättsakten om nettonollindustri, EU:s nya industripolitik, handlingsplanen för den cirkulära ekonomin, ekodesigndirektivet<sup>(4)</sup> osv.). Därför är det mycket viktigt att undvika dubbel reglering eller överreglering i syfte att locka till sig och stimulera investeringar i den inhemska industriella kapaciteten för prospektering, gruvdrift, raffinering, råvaruförädling och återvinning. Akten om kritiska råvaror bör bygga vidare på kommissionens arbete på andra områden samt vara helt anpassad till målen i den gröna given och förenlig med relaterad lagstiftning. Politiken för kritiska råvaror bör i största möjliga utsträckning vara evidensbaserad, med beaktande av tillgängliga uppgifter (se JRC:s framsynsstudie "Critical Raw Materials for Strategic Technologies and Sectors in the EU" från 2020, eller JRC:s Science for Policy-rapport "Supply chain analysis and material demand forecast in strategic technologies and sectors in the EU").

7. En annan fråga avser behovet av att ge berörda parter exakt vägledning om hur förteckningarna över strategiska och kritiska råvaror kommer att genomföras i EU:s politik och anpassas till den framtida marknadsutvecklingen beträffande kritiska råvaror. Förteckningen över kritiska råvaror kan bidra till att belysa vissa ämnens betydelse och roll i EU:s ekonomi gentemot beslutsfattarna, men det är nödvändigt att gå längre om de ämnen som förtecknas i förteckningen över kritiska råvaror vederbörligen ska stödjas i både nuvarande och kommande lagstiftning. Det krävs en tydlig prioritering av kritiska råvaror i beslutsfattandet, särskilt på områdena industripolitik, handelspolitik, statligt stöd, forskning, utveckling och innovation, klimat och miljö samt kemikalielagstiftning. Alla dessa politikområden och deras mål bör anpassas för att skapa nödvändiga villkor och ett gynnsamt regelverk för kritiska råvaror och för utvecklingen av deras värdekedjor. Ytterligare förtydliganden behövs också när det gäller prioriteringen av projekt där den huvudsakliga utvunna råvaran är varken strategisk eller kritisk, men där biprodukterna är det (t.ex. ett projekt för utvinning av järnmalm som leder till utvinning av sällsynta jordartsmetaller som biprodukter). Dessutom behövs ett förtydligande av statusen för "andra", dvs. "icke-strategiska" projekt, så att man tydligt kan förstå hur och inom vilka tidsramar sådana projekt kommer att bedömas och ges ekonomiskt stöd. Slutligen får en ökad prioritering av projekt för strategiska råvaror under inga omständigheter leda till en nedprioritering av andra viktiga råvaruprojekt eller projekt längs råvaruvärdekedjan.

8. Utöver att skapa rättslig säkerhet för berörda parter bör kommissionens initiativ beträffande råvaror baseras på ett bredare offentligt stöd. Utvidgningen av gruv-, förädlings- och återvinningsindustrin kommer att skapa nya arbetstillfällen och bidra till ekonomiska framsteg, men det är mycket viktigt att säkerställa allmänhetens acceptans. Att öka medvetenheten bland medborgarna är av yttersta vikt: kommissionen bör genomföra riktade kommunikationsstrategier för att informera EU-medborgarna om fördelarna med samt hållbarheten och miljöpåverkan av nya industriella investeringar med koppling till kritiska råvaror, samt ta itu med de farhågor som vissa intressentgrupper, lokalsamhällen och EU-medborgare hyser i samband med utvidgad prospektering och gruvdrift.

### **Samordning med EU:s socialpolitik: stödja EU-omfattande kapacitet när det gäller kompetens för utvinningsindustrin**

9. Råvarusektorn tillhandahåller omkring 350 000 arbetstillfällen inom EU samt över 30 miljoner arbetstillfällen inom tillverkning som är beroende av en tillförlitlig tillgång till mineralråvaror. För att trygga en hållbar försörjning av råvaror och avancerade material för EU kommer det att krävas mer än 1,2 miljoner nya arbetstillfällen fram till 2030.<sup>(5)</sup> Akten om

<sup>(2)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (omarbetning) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

<sup>(3)</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 av den 12 juli 2023 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG (EUT L 191, 28.7.2023, s. 1).

<sup>(4)</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/125/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för energirelaterade produkter (omarbetning) (EUT L 285, 31.10.2009, s. 10).

<sup>(5)</sup> Uppskattning av EIT Raw Materials.

kritiska råvaror bör därför anpassas till EU:s socialpolitik och stödja kapacitetsuppbyggnadsinsatser på medlemsstatsnivå för att stärka arbetskraften i försörjningskedjorna för kritiska råvaror, utvinningsindustrin, förädling och återvinning. Det är mycket viktigt att stödja utbildning och kompetensutveckling inom den akademiska världen, men också att inrikta kapacitetsuppbyggnadsinsatser på yrkesverksamma inom industrin i råvarusektorn och medlemsstaternas offentliga myndigheter. Detta skulle kunna uppnås genom att man inrättar nya (och/eller stöder befintliga) särskilda institutioner för att stödja högre utbildning och yrkesutbildning för råvarusektorn och för att omskola och fortbilda den befintliga arbetskraften i EU. Slutligen bör mer göras för att skapa och stödja tillämpad inläring och tekniköverföring mellan den akademiska världen, industrin och forskningsorganisationerna.

### **Inkludera andra råvaror som är avgörande för sektorerna för grön teknik/ren teknik och säkerställa samstämmighet med övrig politik**

10. Utöver de råvaror som förtecknas som strategiska eller kritiska i akten om kritiska råvaror finns det icke-kritiska råvaror som skulle kunna bli kritiska på medellång till lång sikt. Detta kräver en flexibel förteckning som lätt kan anpassas och som bör uppdateras regelbundet, minst vartannat år och oftare vid behov, beroende på den framtida utvecklingen på området. Bedömningen av olika råvarors strategiska betydelse bör också vara sektorsspecifik för att återspegla efterfrågan inom olika tillverkningssektorer. Dessutom bör en bedömning av tillgången till viktiga råvaror göras i syfte att fullt ut komplettera kommissionens insatser för att stödja kritiska och strategiska råvaror.

11. Bedömningen bör återspegla EU:s prioriteringar och behov för energiomställningen, eventuellt fram till 2030, och omfatta råvaror för vilka det i dag inte finns någon uppenbar risk för avbrott i försörjningen, men där efterfrågan är hög i sektorer som är kritiska för EU:s mål om minskade koldioxidutsläpp samt den gröna och den digitala omställningen, eller som anses vara väsentliga mineraler. Fokus på dessa prioriterade agendor bör också på lämpligt sätt omfatta grundläggande värdekedjor, såsom livsmedelstrygghet eller läkemedel. Fastställandet av vilka råvaror som ska ingå i de olika förteckningarna bör alltid baseras på en grundlig, öppen och tydligt definierad analys för att bedöma deras kritikalitet och/eller strategiska värde, och återspegla hela värdekedjan för råvaror, förädlingskraven och tillgången till substitut. Industriföreträdare och experter bör regelbundet rådfrågas, och en fungerande, öppen dialog mellan kommissionen och industrin bör säkerställas.

### **Säkerställa tillgång till konkurrenskraftiga energipriser och bättre riktad finansiering för EU:s industri**

12. Den rådande energikrisen har haft en avgörande inverkan på alla företag i EU, men särskilt på de energiintensiva industrierna, däribland utvinnings- och återvinningssektorerna. Samordnade insatser från EU:s sida är nödvändig för att säkerställa en välfungerande energimarknad i EU. En framgångsrik EU-politik för kritiska råvaror är beroende av tillförlitlig tillgång till tillräckliga mängder fossilfri el till konkurrenskraftiga priser. EESK skulle välkomna en reform av de tillgängliga finansieringsramarna som återspeglar ambitionerna i Förenta staterna:s IRA (inflation reduceringsakt) – finansiering som i högre grad inriktas på kommersialiseringsfasen och täcker driftskostnaderna, i motsats till EU:s nuvarande finansieringsprioritering för FoU-fasen av nya strategiska projekt. Det är visserligen viktigt att fokusera på innovativ teknik och forskning, men de resulterande produkterna bör också få lämpligt stöd i kommersialiseringsfasen.

13. Kommissionens ambition att påskynda tillståndsförfarandena är mycket välkommen och bör prioriteras för att uppnå en maximal längd på 12–18 månader för sådana förfaranden. Nya, kritiska projekt bör bedömas enligt påskyndade tidsfrister, och strikta tidsfrister bör fastställas för den maximala längden på tillstånds- och licensieringsförfarandena. En eventuell reform av tillståndsförfarandena bör syfta till att förkorta deras varaktighet och minska deras komplexitet, samtidigt som man upprätthåller strikta ESG-standarder. Ett påskyndat tillståndsförfarande ska också säkerställas genom en förstärkning av mekanismen med en gemensam kontaktpunkt. Denna ska utformas inom på förhand fastställda tidsfrister för att göra det centraliserade tillståndsförfarandet effektivare och mindre betungande. Reformerade tillståndsbestämmelser bör gälla för anläggningar för prospektering, gruvdrift, raffinering, förädling och återvinning och bör ge tillräcklig rättslig säkerhet när det gäller deras resultat. Dessutom bör nya rapporterings- eller revisionskrav i akten om kritiska råvaror begränsas till vad som är nödvändigt för att inte lägga ytterligare administrativa bördor på EU-företag, oavsett storlek. Den planerade nämnden för kritiska råvaror spelar en avgörande roll när det gäller att stödja genomförandet av akten om kritiska råvaror, inbegripet tillståndsförfarandena. För att se till att nämnden kan utföra sina övervakningsuppgifter är det därför lämpligt att den omfattar inte bara institutionella företrädare utan även oberoende tekniska experter på området.

### **Ta itu med illojala handelsmetoder och restriktioner**

14. Trots de ambitiösa målen i akten om kritiska råvaror finns det naturliga begränsningar av tillgången på vissa råvaror i EU, och därför kommer import att förbli avgörande för omställningen till en grön och digital ekonomi.

15. Effektiva handelspolitiska skyddsåtgärder måste upprätthållas för att ge skydd för nya europeiska investeringar och säkerställa lika villkor i förhållande till tredjeländer. En modernisering av EU:s handelspolitiska skyddsåtgärder är nödvändig för att skydda mot dumpning från tredjeländer. EU bör särskilt sträva efter att säkerställa ett snabbare genomförande av handelspolitiska skyddsåtgärder för att motverka illojal import, göra utredningarna snabbare och effektivare samt möjliggöra ett brett genomförande av provisoriska åtgärder i ett tidigt skede.

16. EU:s handelspolitiska åtgärder bör komplettera målen för akten om kritiska råvaror och tillhörande politik, inbegripet sociala rättigheter, och bör prioritera ett snabbt ingående av de frihandelsavtal med resursrika länder som för närvarande håller på att förhandlas fram eller väntar på ratificering (Australien, Indonesien osv.). När det gäller frihandelsavtal som redan ingåtts bör de befintliga bestämmelser som är relevanta för energi och råvaror bedömas och stärkas om så är möjligt. Uppmärksamhet bör också ägnas åt samstämmigheten i handelspolitiken och tullreglerna/ursprungsreglerna för råvaror, liksom åt specifika frågor som rör kringgående av sanktioner som är tillämpliga på råvaror.

### **Prioritera kritiska och strategiska råvaror i lagstiftningen om återvinning och avfall och stödja marknaderna för sekundära råvaror**

17. Återvinning är viktigt för att stärka EU:s strategiska oberoende. EU bör stödja sin avfallsbehandlings- och avfallshanteringsindustri genom att förbereda sekundära råvaror som ska återvinnas i produktionsprocesserna och ändra gällande avfallslagstiftning i syfte att prioritera återvinning av och cirkularitet för de kritiska och strategiska råvaror som har den största tekniska och ekonomiska potentialen för återvinning (genomförbarhet). Man bör också stödja marknader för sekundära råvaror. När det gäller sekundära råvaror föreslår EESK att åtgärder vidtas för att skapa välfungerande marknader och minimera skrotläckaget.

18. Sekundära råvaror kan bidra till att minska beroendet av vissa kritiska råvaror och bör därför omfattas av akten om kritiska råvaror. Ett av de många exemplen är att effektiv återvinning av järnskrot kan minska råvaruförsörjningsbehovet för metalltillverkning. Järnskrot förväntas bli knappt före 2030, vilket kan leda till försörjningsavbrott, trots att det är en avgörande beståndsdel i energiomställningen.

19. Akten om kritiska råvaror bör säkerställa tillgång till alla råvaror som är kritiska för industri och elfordon. Detta omfattar inte bara sällsynta jordartsmetaller, mangan, råvaror som är avgörande för den gröna omställningen, såsom stål, aluminium och koppar, industrimineraler, grafit eller nickel, utan även sekundära råvaror. Metaller är avgörande möjliggörande faktorer för infrastruktur för den gröna omställningen, och sådana möjliggörande faktorer bör identifieras ordentligt och vederbörligen beaktas i akten om kritiska råvaror, längs hela deras värdekedjor.

### **Ekonomiska och miljömässiga studier av föroreningsinverkan av utvinningen av kritiska råvaror: samordning med bestämmelserna om statligt stöd**

20. Med tanke på graden av osäkerhet kring den faktiska förekomsten av kritiska råvaror i EU kommer den risk som är förknippad med att inleda prospekterings- och utvinningsprojekt i EU rimligen att tas enbart med ekonomiskt stöd i form av offentliga medel. Eftersom akten om kritiska råvaror också kräver att sådana kampanjer ska vara förenliga med målen i den gröna given föreslår EESK att offentlig finansiering bör beviljas lättare om utvinningen baseras på ekonomiska och miljömässiga förstudier för att bedöma föroreningsinverkan av utvinningen av kritiska råvaror.

21. Om sådana förstudier inte omfattas av de strategiska projekt som planeras inom ramen för akten om kritiska råvaror bör offentlig finansiering av dem uppmuntras genom samordning med reglerna för statligt stöd, närmare bestämt med den nyligen antagna ändringen av den allmänna gruppundantagsförordningen mot bakgrund av den gröna given från 2023. Dessa förstudier bör betraktas som "stöd till miljöskydd" eller "stöd till forskning, utveckling och innovation" och, när de omfattar flera medlemsstater, som "viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse".

22. Effektiv samordning med EU-åtgärderna för statligt stöd redan i ett preliminärt FoU-skede skulle kunna göra att de offentliga medlen till stöd för det efterföljande genomförandet av strategiska projekt faktiskt kanaliseras mot hållbara mål och, i det specifika fallet med viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse, säkerställa att de eftersträvar ett samordnat resultat. Offentliga finansieringsmekanismer (t.ex. påskyndad och enklare tillgång till finansiella mekanismer såsom lån/lånegarantier/bidrag) får också införas endast när det gäller investeringar som görs av EU-företag inom ramen för frihandelsavtalsprojekt.

### **Antitrustverktyg: en koncentrationsförordning som främjar ledande EU-företag när det gäller återvinning och utvinning av kritiska råvaror**

23. Med beaktande av, som nödvändiga förutsättningar, både den ännu utforskade tillgången på kritiska råvaror inom EU och de betydande investeringar som krävs för att genomföra en trygg och hållbar försörjningskedja för kritiska råvaror, kan det vara tillrådligt att anpassa vissa av EU:s antitrustverktyg för att underlätta målen i akten om kritiska råvaror, samtidigt som man undviker otillbörlig snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden (t.ex. kan det vara till hjälp att tillämpa ramen för koncentrationskontroll på ett mer flexibelt och hållbarhetsinriktat sätt, med beaktande inte bara av målen i den gröna given (såsom kommissionen redan planerar) utan även målen i akten om kritiska råvaror).

24. Det vore därför tillrådligt att bedöma koncentrationer mot bakgrund av de strategiska projekt som ska genomföras inom ramen för akten om kritiska råvaror, för att hitta rätt balans mellan de olika intressen som står på spel.

25. Konkurrensmyndigheterna bör därför uppmanas att beakta nya typer av effektivitetsvinster, dvs. att minska försörjningsavbrott och öka industrins beredskap i händelse av externa brister på kritiska råvaror. Vid sådana bedömningar bör man också titta på kommissionens mål att aggregera intresserade köparens efterfrågan på kritiska råvaror och i slutändan bidra till att sänka de nuvarande höga priserna.

### **Internationellt engagemang och diversifiering av resurser: kandidatländernas deltagande och samordning med det bilaterala samarbetet inom internationella forum**

26. I linje med kommissionens mål att diversifiera de externa källorna till kritiska råvaror rekommenderar EESK att man undersöker möjligheterna till specifika partnerskap och samarbetsavtal, även med kandidatländerna. Sådana partnerskap kan omfatta EU-finansierade projekt för att utveckla prospekteringskampanjer på nya utvalda platser och/eller i nedlagda gruvor, i linje med de strategiska projekt som kommer att lanseras i EU:s medlemsstater inom ramen för de nya kommissionsförslagen.

27. Sådana partnerskap kan omfattas av kandidatländernas åtaganden att snabbare anpassa sin miljöpolitik till EU:s regelverk. Att sådana partnerskap inkluderas inom ramen för de pågående anslutningsförhandlingarna kan rimligen ha två fördelar för EU som helhet, genom att öka chanserna för att de inhemska källorna till kritiska råvaror kommer att öka i framtiden och genom att göra det lättare för kandidatländerna att följa EU:s miljölagstiftning (t.ex. när det gäller avfall, vatten, industriföreningar och luftkvalitet).

28. Akten om kritiska råvaror bör samordnas inte bara med annan EU-politik och internationella handelsåtgärder, utan också med EU:s bilaterala samarbete i internationella forum (t.ex. samarbetet mellan EU och Förenta staterna i sådana forum som partnerskapet för tryggad mineralförsörjning, konferensen om kritiska material och mineraler samt Internationella energioorganets arbetsgrupp för kritiska mineraler, som nyligen stärktes av energirådet EU-Förenta staterna).

29. Akten om kritiska råvaror bör ge EU inte bara inhemska självförsörjning när det gäller kritiska råvaror, utan även externt oberoende att fastställa nya standarder på den globala arenan när det gäller att säkerställa säkerheten och hållbarheten i respektive försörjningskedjor. En normgivande roll för EU på den globala arenan kommer att ytterligare öka möjligheterna att uppnå de övergripande målen i kommissionens förslag om att ta itu med förorenande och illojala handelsmetoder för kritiska råvaror i hela världen.

### Långsiktiga respektive kortsiktiga mål i bedömningen av överensstämmelsen med övrig EU-politik: uppnå rätt (miljömässig) balans

30. Sammanfattningsvis kan det inte uteslutas att ett effektivt genomförande av akten om kritiska råvaror på lång sikt kan kräva en omformning av vissa specifika mål i den gröna given som är nära kopplade till akten på kort sikt. Utsikterna till ett (nästan) självförsörjande EU, även om det förutsätter mer tid för att uppnås till fullo, kan i slutändan göra hållbarhets-/klimatneutralitetsmålen mer uppnåeliga på lång sikt (även med beaktande av de relativt sett större föroreningar som orsakas av de nuvarande metoderna för råvaruutvinning i vissa utvecklingsländer).

### III. FÖRSLAG TILL ÄNDRINGAR AV COM(2023) 160 final

#### Ändringsförslag 1

#### Skäl 29

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
<p>(29) Privata investeringar från företag, finansiella investerare och förhandsköpare har avgörande betydelse. Om enbart privata investeringar inte är tillräckliga kan driftsättningen av projekt i den kritiska råvaruvärdekedjorna kräva offentligt stöd i form av exempelvis garantier, lån eller kapitalinvesteringar eller investeringar i form av kapital likställt med eget kapital. Sådant offentligt stöd kan utgöra statligt stöd. Stödet måste ha en stimulans-effekt och vara nödvändigt, lämpligt och proportionerligt. De befintliga riktlinjerna för statligt stöd, som nyligen setts över på djupet i enlighet med målen för den gröna och den digitala omställningen, ger gott om möjligheter att stödja investeringar i den kritiska råvaruvärdekedjan, förutsatt att vissa villkor iakttas.</p>	<p>(29) Privata investeringar från företag, finansiella investerare och förhandsköpare har avgörande betydelse. Om enbart privata investeringar inte är tillräckliga kan driftsättningen av projekt i den kritiska råvaruvärdekedjorna kräva offentligt stöd i form av exempelvis garantier, lån eller kapitalinvesteringar eller investeringar i form av kapital likställt med eget kapital. Sådant offentligt stöd kan utgöra statligt stöd. Stödet måste ha en stimulans-effekt och vara nödvändigt, lämpligt och proportionerligt. De befintliga riktlinjerna för statligt stöd, som nyligen setts över på djupet i enlighet med målen för den gröna och den digitala omställningen, ger gott om möjligheter att stödja investeringar i den kritiska råvaruvärdekedjan, förutsatt att vissa villkor iakttas. <b>Kommissionen och medlemsstaterna bör förtydliga hur reglerna för statligt stöd ska användas och införa mekanismer för bidrag, lån och skatteavdrag för att stödja EU:s befintliga industriella kapacitet och skapandet av nya anläggningar i EU och tillförlitliga partnertredjeländer. Dessa bör inriktas på både drifts- och kapitalutgifter.</b></p>

#### Motivering

De åtgärder som för närvarande planeras beträffande statligt stöd är otydliga och saknar mekanismer för att stödja den befintliga industriella kapaciteten, som i hög grad drabbades av de kraftigt stigande energipriserna, och skapandet av nya anläggningar för kritiska råvaror i och utanför EU.

## Ändringsförslag 2

## Artikel 1.2, punkt a (ny punkt)

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
	<p><b>2 a Att fastställa en transparent och tydligt definierad metod för bedömning av råvaror som ska ingå i förteckningen över strategiska råvaror, bland annat genom användning av tekniska faktablad, liknande den metod som tillämpas på förteckningen över kritiska råvaror. Framtida förteckningar över strategiska och kritiska råvaror bör åtföljas av en konsekvensbedömning av gällande EU-lagstiftning och dess inverkan på de råvaror som är uppförda på dessa förteckningar.</b></p>

**Motivering**

Kritiska råvaror bedöms genom en kriticitetsbedömning som bygger på en specifik metod som inbegriper en lång och grundlig valideringsprocess med hjälp av externa experter, industriföreträdare och forskningsinstitut. Fastställandet av strategiska råvaror baserades däremot inte på en offentliggjord metod och omfattade inte heller förhandssamråd. Om man inkluderar strategiska råvaror i förteckningen över kritiska råvaror (bilaga 2) ger man intrycket av att alla råvaror har uppnått de tröskelvärden som fastställs i metoden för kritiska råvaror, vilket är vilseledande.

## Ändringsförslag 3

## Artikel 1.3

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
<p>3. Om kommissionen på grundval av den rapport som avses i artikel 42 drar slutsatsen att unionen sannolikt inte kommer att uppnå de mål som anges i punkt 2, ska den <b>bedöma genomförbarheten och proportionaliteten i att föreslå åtgärder eller utöva sina befogenheter på unionsnivå för att säkerställa att dessa mål uppnås.</b></p>	<p>3. Om kommissionen på grundval av den rapport som avses i artikel 42 drar slutsatsen att unionen sannolikt inte kommer att uppnå de mål som anges i punkt 2, ska den <b>medge en viss grad av flexibilitet för att på bästa sätt återspegla den unika värdekedjan för den berörda råvaran, eftersom varje råvara har särskilda egenskaper och utmaningar som är kopplade till anskaffning, förädling och återvinning av den. Kommissionen bör inrikta sig på att upprätthålla befintlig kapacitet och stödja den. En öppen och ständig dialog mellan industrin och beslutsfattarna bör uppmuntras för att fastställa riktmärken som är både tekniskt och ekonomiskt genomförbara och i linje med EU:s mål.</b></p>

**Motivering**

Riktmärkena i fråga om anskaffning, förädling och återvinning är alltför allmänna och orealistiska och kan leda till oavsiktliga och negativa konsekvenser. Bestämmelserna bör beaktas noga i förhållande till de ekonomiska och tekniska svårigheter som är förknippade med deras genomförande och risken för överbelastning av EU:s industri, särskilt små och medelstora företag.



## Ändringsförslag 4

## Bilaga I

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
<p style="text-align: center;"><u>BILAGA I</u></p> <p style="text-align: center;">Strategiska råvaror</p> <p style="text-align: center;">Avsnitt 1</p> <p style="text-align: center;">Förteckning över strategiska råvaror</p> <p>Följande råvaror ska betraktas som strategiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) Vismut</li> <li>b) Bor – <b>metallurgisk kvalitet</b></li> <li>c) Kobolt</li> <li>d) Koppar</li> <li>e) Gallium</li> <li>f) Germanium</li> <li>g) Litium – <b>batterikvalitet</b></li> <li>h) <b>Magnesiummetall</b></li> <li>i) Mangan – <b>batterikvalitet</b></li> <li>j) <b>Naturlig grafit – batterikvalitet</b></li> <li>k) Nickel – <b>batterikvalitet</b></li> <li>l) Platinametaller</li> <li>m) Sällsynta jordartsmetaller <b>för magneter</b> (Nd, Pr, Tb, Dy, Gd, Sm och Ce)</li> <li>n) <b>Kiselmetall</b></li> <li>o) <b>Titanmetall</b></li> <li>p) Volfram</li> </ul>	<p style="text-align: center;"><u>BILAGA I</u></p> <p style="text-align: center;">Strategiska <b>primära och sekundära</b> råvaror</p> <p style="text-align: center;">Avsnitt 1</p> <p style="text-align: center;">Förteckning över strategiska råvaror</p> <p>Följande <b>primära och sekundära</b> råvaror ska betraktas som strategiska, <b>inbegripet deras respektive bärarmetaller och mineraler med vilka dessa strategiska råvaror utvinns:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) Vismut</li> <li>b) Bor</li> <li>c) Kobolt</li> <li>d) Koppar</li> <li><b>da) Järnskrot (även rostfritt)</b></li> <li>e) Gallium</li> <li>f) Germanium</li> <li>g) Litium</li> <li><b>ga) Magnesit/magnesia</b></li> <li>h) <b>Magnesium</b></li> <li>i) Mangan</li> <li>j) <b>Grafit</b></li> <li>k) Nickel</li> <li><b>ka) Fosfor</b></li> <li><b>kb) Kaliumkarbonat</b></li> <li>l) Platinametaller</li> <li>m) Sällsynta jordartsmetaller (Nd, Pr, Tb, Dy, Gd, Sm och Ce)</li> <li>n) <b>Kisel</b></li> <li>o) <b>Titan</b></li> <li>p) Volfram</li> <li><b>pa) Zink</b></li> </ul>

## Ändringsförslag 5

## Bilaga II

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
<u>BILAGA II</u>	<u>BILAGA II</u>
Kritiska råvaror	Kritiska <b>primära och sekundära</b> råvaror
Avsnitt 1	Avsnitt 1
Förteckning över kritiska råvaror	Förteckning över kritiska råvaror
Följande råvaror ska betraktas som kritiska:	Följande <b>primära och sekundära</b> råvaror ska betraktas som kritiska, <b>inbegripet deras respektive bärarmetaller och mineraler med vilka dessa kritiska råvaror utvinns:</b>
a) Antimon	a) Antimon
b) Arsenik	b) Arsenik
c) Bauxit	c) Bauxit
d) Baryt	d) Baryt
e) Beryllium	e) Beryllium
f) Vismut	f) Vismut
g) Bor	g) Bor
h) Kobolt	h) Kobolt
i) Kokskol	i) Kokskol
j) Koppar	j) Koppar
k) Fältspat	k) Fältspat
l) Flusspat	<b>ka) Järnskrot (även rostfritt)</b>
m) Gallium	l) Flusspat
n) Germanium	m) Gallium
o) Hafnium	n) Germanium
p) Helium	o) Hafnium
q) Tunga sällsynta jordartsmetaller	p) Helium
r) Lätta sällsynta jordartsmetaller	q) Tunga sällsynta jordartsmetaller
s) Litium	r) Lätta sällsynta jordartsmetaller
t) Magnesium	s) Litium
u) Mangan	<b>sa) Magnesit/magnesia</b>
v) <b>Naturlig grafit</b>	t) Magnesium
w) Nickel – <b>batterikvalitet</b>	u) Mangan
x) Niob	v) <b>Grafit</b>
y) Fosforit	w) Nickel
z) Fosfor	x) Niob
	y) Fosforit
	z) Fosfor

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
å) Platinametaller	å) Platinametaller
ä) Skandium	<b>åå) Kaliumkarbonat</b>
ö) Kiselmetall	ä) Skandium
aa) Strontium	ö) Kiselmetall
bb) Tantal	aa) Strontium
cc) Titanmetall	bb) Tantal
dd) Wolfram	cc) Titanmetall
ee) Vanadin	dd) Wolfram
	ee) Vanadin
	<b>ff) Zink</b>

### Motivering till ändringsförslagen 4 och 5

Vissa råvaror kan vanligtvis endast brytas tillsammans med en annan, oädel metall – t.ex. sällsynta jordartsmetaller med järnmalm – och kan inte brytas separat. Dessutom är vissa råvaror nödvändiga i ekosystemet för produktion, raffinering och återvinning av material, t.ex. magnesit för smältverk. Utan denna råvara är det inte möjligt att återvinna metaller/material med höga temperaturer. Vi bör undvika begränsningar på detta område (för både kritiska och strategiska råvaror) och undvika att föreskriva specifika användningsområden för specifika råvaror i värdekedjan. Annars skulle endast det sista raffineringssteget omfattas, men inte utvinningen.

Omställningen till en koldioxidsnål och cirkulär ekonomi gör sekundära råvaror allt viktigare eftersom de bidrar till att minska beroendet av nya råvaror samt stöder resurseffektiviteten, avfallsminskningen och hållbarheten. Dessutom är vissa av dessa råvaror avgörande för utfasningen av fossila bränslen inom industrin, den gröna omställningen och uppnåendet av nettonollmålen.

### Ändringsförslag 6

#### Artikel 2.15 (ny punkt)

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
	(15) <i>projekt för strategiska råvaror: varje planerad anläggning eller planerad betydande utvidgning eller ändrad användning av en befintlig anläggning som är verksam inom utvinning, förädling eller återvinning av råvaror som förtecknas i bilaga II, inbegripet när dessa råvaror förekommer som biprodukter från utvinning och förädling av bärar-råvaror som inte förtecknas i bilaga I eller II.</i>

### Motivering

Strategiska råvaror förekommer ofta som biprodukter av en (oädel) bärarmetall eller bärarmineral. Det är nödvändigt att ge ytterligare förtydliganden beträffande inkluderingen av utvinningsprojekt för sådana oädla bärarmetaller och bärarmineraller i strategiska projekt enligt akten om kritiska råvaror.

## Ändringsförslag 7

## Artikel 3a (ny artikel)

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
	<p style="text-align: center;"><b>Artikel 3a</b></p> <p>1. <i>Sekundära råvaror ska beaktas i förteckningarna över strategiska (bilaga I) och kritiska råvaror (bilaga II).</i></p> <p>2. <i>Kommissionen ska åtminstone vartannat år se över och vid behov uppdatera förteckningarna över strategiska och kritiska sekundära råvaror i bilagorna I och II med beaktande av deras strategiska roll i utfasningen av fossila bränslen och den gröna omställningen, den stora prognostiserade efterfrågeökningen eller knappheten på global nivå, svårigheterna att öka insamlingen/återvinningen i EU samt den stora potentialen för återvinning av kritiska råvaror i EU.</i></p>

**Motivering**

Sekundära råvaror spelar en viktig roll i utfasningen av fossila bränslen i den europeiska industrin, särskilt den som tillverkar strategisk teknik för den gröna och den digitala omställningen. Ett erkännande av deras strategiska värde bidrar till ansvarsfull anskaffning och minskar utvinningen av nya råvaror. En underförteckning över strategiska sekundära råvaror bör upprättas i förteckningen över strategiska råvaror, med beaktande av bland annat följande kriterier: strategisk roll i utfasningen av fossila bränslen och den gröna omställningen, prognostiserad global efterfrågeökning, svårigheter med insamling, återvinning eller materialåtervinning i EU, samt stor potential för återvinning av kritiska råvaror. I bedömningen bör man ta hänsyn till de senaste tillgängliga uppgifterna samt den förväntade utvecklingen av tillgång och efterfrågan under en lämplig referensperiod för att hantera framtida bristsituationer eller försörjningsavbrott.

## Ändringsförslag 8

## Artikel 5.1 c

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
<p>c) Projektet skulle genomföras på ett hållbart sätt, särskilt när det gäller övervakning, förebyggande och minimering av miljöpåverkan, användning av socialt ansvarsfulla metoder, inbegripet respekt för mänskliga rättigheter och arbetstagar rättigheter, potential för arbetstillfällen av god kvalitet och meningsfullt samarbete med lokalsamhällen och relevanta arbetsmarknadsparter, och användning av transparenta affärsmetoder med lämplig efterlevnadspolitik för att förebygga och minimera riskerna för negativa konsekvenser för hur den offentliga förvaltningen fungerar, inbegripet korruption och mutor.</p>	<p>c) Projektet skulle genomföras på ett hållbart sätt, särskilt när det gäller övervakning, förebyggande och minimering av miljöpåverkan <b>särskilt på lång sikt och på global nivå</b>, användning av socialt ansvarsfulla metoder, inbegripet respekt för mänskliga rättigheter och arbetstagar rättigheter, potential för arbetstillfällen av god kvalitet och meningsfullt samarbete med lokalsamhällen och relevanta arbetsmarknadsparter, och användning av transparenta affärsmetoder med lämplig efterlevnadspolitik för att förebygga och minimera riskerna för negativa konsekvenser för hur den offentliga förvaltningen fungerar, inbegripet korruption och mutor.</p>

**Motivering**

Hitta rätt balans mellan långsiktiga hållbarhetsmål och kortsiktiga mål (även med beaktande av de relativt sett större föroreningar som orsakas av de nuvarande metoderna för råvaruutvinning i vissa utvecklingsländer och av att vi lever på samma planet).

### Ändringsförslag 9

#### Artikel 19.1, punkt e (ny punkt)

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
	<p>e) <i>Illojala handelsmetoder. Kommissionen ska upprätthålla och stärka de handelspolitiska skyddsåtgärderna för att säkerställa lika villkor. EU bör också prioritera inrättandet av incitament som är förenliga med WTO:s bestämmelser för att säkerställa lika villkor globalt. Dessa skulle kunna ta formen av konsumentincitament för hållbara europeiska råvaror eller stöd till tillverkning av mer avancerade anläggningar.</i></p>

#### Motivering

Den europeiska råvaruindustrin har en global konkurrensnackdel och måste tillförsäkras att handelspolitiska skyddsåtgärder kommer att användas för att skydda industrin mot illojala handelsmetoder.

### Ändringsförslag 10

#### Artikel 35.1

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
<p>1. Nämnden ska bestå av medlemsstaterna och kommissionen. Den ska ledas av kommissionen.</p>	<p>1. Nämnden ska bestå av medlemsstaterna och kommissionen <i>samt oberoende tekniska experter</i>. Den ska ledas av kommissionen.</p>

#### Motivering

Den planerade nämnden för kritiska råvaror spelar en avgörande roll när det gäller att stödja genomförandet av akten om kritiska råvaror, inbegripet tillståndsförfarandena. För att se till att nämnden kan utföra sina övervakningsuppgifter är det därför lämpligt att den omfattar inte bara institutionella företrädare utan även oberoende tekniska experter på området.

Bryssel den 12 juli 2023.

Oliver RÖPKE  
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs  
ordförande